

2024-10-10
S2023/02435
S2024/01772 (delvis)

Socialdepartementet

Myndigheten för stöd till trossamfund
Box 14038
167 14 Bromma

Uppdrag till Myndigheten för stöd till trossamfund att stärka kommuners kunskap om religion och trossamfund

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för stöd till trossamfund i uppdrag att stärka kommuners kunskap om religion och trossamfund genom att initiera ett nätverk med kommuner. Arbetet ska dokumenteras och en vägledning med goda exempel ska tas fram och spridas till alla landets kommuner.

Vägledningen ska också kunna användas av trossamfund i syfte att kunna stärka trossamfundens kunskaper om den offentliga sektorn och om de principer och värden, däribland jämställdhet, som är grundläggande för den offentliga sektorn.

Erfarenheter ska inhämtas från kommuner och trossamfund. Ett särskilt jämställdhetsperspektiv ska anläggas när myndigheten arbetar med uppdraget.

Myndigheten för stöd till trossamfund ska även föra dialog med och inhämta kunskaper och erfarenheter från Sveriges Kommuner och Regioner, Centrum mot våldsbejakande extremism, forskarsamhället och övriga aktörer som är relevanta för uppdragets genomförande. Myndigheten ska vid behov samverka med Jämställdhetsmyndigheten.

Myndigheten för stöd till trossamfund ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Myndigheten för stöd till trossamfund ska senast den 16 februari 2026 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Myndigheten för stöd till trossamfund under 2024 använda 1 500 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet för budgetåret 2024 uppförda anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagsposten 12 Särskilda jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 2 december 2024.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Sverige är ett av världens mest sekulära länder men samtidigt ett av Europas mest mångreligiösa. Under de senaste åren har allt fler kommuner och myndigheter uppmärksammat trossamfunden som viktiga samhällsaktörer, men enligt kommunerna själva brister kunskapen om trossamfund och deras verksamhet. Denna kunskapsbrist kan leda till att kommunerna inte ser den mångfald som finns bland trossamfunden och att samfund inte nyttjas i sin roll som viktig civilsamhällesaktör.

Vidare kan kunskapsbristen leda till att kommuner inte identifierar organisationer som främjar religiös extremism, samt riskerar sammanblanda dessa med väl fungerande och integrerade trossamfund.

Trossamfunden är en viktig del av det civila samhället och ger med sin verksamhet stöd och hjälp i olika avseenden till såväl sina medlemmar och betjänade som till samhället i stort. De har som kärnuppgift att arbeta med existentiella frågor, men de når ofta även personer, vare sig de är religiösa eller inte, som i vissa fall inte har förtroende för det offentliga.

I Myndigheten för stöd till trossamfunds rapport Delaktighet, inflytande och ledarskap bland kvinnor i trossamfund från 2022 uppskattas att av Sveriges 290 kommuner är det ett 30-tal som har någon form av formaliserade kontakter med trossamfund som finns i samhället. Detta sker ofta inom ramen för lokala interreligiösa råd, nätverk eller genom att kommunen

genomför kontinuerliga träffar med trossamfund men där det inte är inom ramen för ett formaliserat råd.

Kontakterna mellan kommuner och trossamfund initieras ofta i samband med olika kriser och har ett tydligt krisberedskapsperspektiv. Det kan handla om informationsutbyte om pågående händelser eller regelbundna träffar i ett trossamfundsråd som bidrar i ett förebyggande arbete. Genom sin verksamhet och sitt engagemang kan trossamfunden, liksom övriga delar av civilsamhället, spela en betydelsefull roll när det gäller att hantera konsekvenser av kriser och andra utmaningar och bidra till att stärka tilltron till demokratiska institutioner. Det visar inte minst erfarenheter från covid-19-pandemin och koranbränningarna under 2023.

När trossamfund och kommuner har mer kontakt och samverkan ökar även kunskapen bland trossamfunden om hur den offentliga sektorn fungerar samt de värden och de principer, bl.a. jämställdhet, som utgår från regeringsformen. Behovet av att höja trossamfundens kunskaper om jämställdhet är något som bl.a. lyfts fram i rapporten Delaktighet, inflytande och ledarskap bland kvinnor i trossamfund.

Rapporten visar att flera kommuner anser att behovet av samarbete med trossamfunden har ökat, därför finns det skäl att främja samverkan och att bilda ett nätverk mellan offentliga aktörer och trossamfund, där dessa frågor kan hanteras.

Regeringen beräknar att 2 000 000 kronor kommer att avsättas för uppdragete, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Kent Eriksson

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM
Jämställdhetsmyndigheten
Kammarkollegiet